

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-04-11	98	201
Arbets- och personalutskottet	2011-03-28	67	130

aprilks14

Dnr 11.98-74

Yttrande över rapporten "Framtidens hälso- och sjukvård i Norrbotten"

Bilaga:

Skriften Bra sjukvård kan bli bättre (*separat bilaga*)

Ärendebeskrivning

Luleå kommun har inbjudits att lämna synpunkter på rubricerade rapport.

Socialnämndens yttrande

Yttrandet har utarbetats tillsammans med socialförvaltningen i Bodens kommun men förvaltningarna väljer att lämna in yttrandena var för sig.

Socialförvaltningen lämnar först mera övergripande synpunkter för att därefter kommentera utredningen kapitelvis.

Hälso- och sjukvården är liksom socialtjänsten grundpelare i det svenska välfärdssamhället. En god sjukvård och socialtjänst med hög tillgänglighet och kvalitet är också en betydande resurs för hela samhället. Såväl hälso- och sjukvården som socialtjänsten står inför stora framtida utmaningar till följd av bl.a. den demografiska utvecklingen, som har stor betydelse för det samlade vård- och omsorgsbehovet. Samtidigt sker en medicinsk-teknisk utveckling och utveckling av nya läkemedel, som bidrar till att möjligheterna att framgångsrikt behandla olika sjukdomstillstånd ökar, vilket sannolikt medför att efterfrågan på vård ökar i allt snabbare takt. Till detta kommer stora pensionsavgångar såväl inom landstinget som i kommunerna och som måste lösas med nyrekryteringar och kunskapsöverföring. Socialförvaltningen delar i stort utredningens beskrivning av problembilden och bedömningen att hälso- och sjukvården i Norrbotten med sin nuvarande utformning inte är långsiktigt hållbar. Komplexa och sammansatta vårdbehov som kännetecknar de mest sjuka äldre kräver en fungerande samverkan mellan olika verksamheter i landstinget och med kommunerna

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-04-11	98	202
Arbets- och personalutskottet	2011-03-28	67	131

aprilks14b

Det ställer också stora krav på sjukvårdens förmåga till helhetssyn och kontinuitet. Det är därför förvånande att utredningen inte beaktat att kommunerna sedan lång tid tillbaka är viktiga aktörer avseende hälso- och sjukvård, vilket torde innebära att landstinget och kommunerna är ömsesidigt beroende av varandra. För att klara framtida finansiering måste det samlade skatteunderlaget användas på effektivast möjliga sätt. Delaktighet, samsyn, samverkan och transparens är viktiga förutsättningar härför. I det fortsatta arbetet med strukturen vill vi framhålla betydelsen av att det sker i samverkan med kommunerna.

4. Sjukvård i förändring

Socialförvaltningen delar utredningens uppfattning att bedömning av behovet av vårdplatser i länet mot år 2020 inte är meningsfullt i nuläget. Förvaltningen instämmer också i bedömningen att den mest överskuggande frågan är hur vården av de mest sjuka äldre utvecklas. Vården av de mest sjuka äldre sköts till stor del av kommunerna, varför framtida samverkan mellan de båda huvudmännen är synnerligen viktig för att uppnå det övergripande målet om en god hälso- och sjukvård och omvårdnad.

5. Behov av resurser

I kapitlet beskrivs kostnadsutvecklingen och resursförbrukningen i länet. Socialförvaltningen vill poängtera att det utöver landstingets kostnader är viktigt att se också kostnaderna för den kommunala hälso- och sjukvården eftersom kommunerna är en stor vårdgivare när det gäller de mest sjuka äldre. Detta pekar ytterligare på behovet av samverkan och samsyn avseende hur vården ska organiseras. I övrigt instämmer vi i de slutsatser som framförs.

6. Räcker personalen till?

Socialförvaltningen är enig med utredningen beträffande skrivningarna om framtida personalförsörjning och behovet av flexibla personalutnyttjande. Teamarbete där "kompletterande kompetenser" bidrar till en god och kostnadseffektiv vård är sannolikt ett sätt att klara de stora pensionsavgångarna. Vi ser framdeles en konkurrens om vissa yrkeskategorier mellan landstinget och kommunerna. I det sammanhanget kan inte nog poängteras vikten av samverkan för att undvika dubbelarbete i parallella organisationer inte enbart av ekonomiska skäl.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-04-11	98	203
Arbets- och personalutskottet	2011-03-28	67	132

aprilks14c

Trots att läkarna utgör en liten yrkesgrupp avseende vården av de äldre är naturligtvis möjligheten att rekrytera läkare till såväl primärvården som länets sjukhus av största vikt för att sjukvården tidigt ska kunna möta ohälsoproblem.

8. Vård på lika villkor?

Socialförvaltningen instämmer i utredningens konstaterande att hälso- och sjukvården i Norrbotten inte på ett acceptabelt sätt lever upp till kraven på en jämlik och jämställd vård.

För boende i Luleå/Bodendområdet utgör Sunderby sjukhus såväl länsjukhus som länsdelssjukhus. Här är också medelvårdtiderna de kortaste i länet. Den ansträngda platssituationen medför att sjukhuset har en lägre tillgång på vårdplatser för boende inom Sunderby sjukhus primära upptagningsområde. De kraftigt nedkortade vårdtiderna på sjukhuset har inneburit att anspråken på kvalificerad vård och omsorg utanför sjukhuset ökat. Ansvar för att vårda allt fler svårt sjuka personer med stora omvårdnadsbehov har förts över till kommunernas vård och omsorg. De korta vårdtiderna genererar ökade kostnader för kommunerna och hemtjänstens ökning beror till stor del på den tidiga hemskrivningen från slutenvården.

Vi ser en stor fara i att vårdplatserna vid Sunderby sjukhus framdeles inte kommer att räcka till utifrån bl.a. ökat antal multisjuka äldre och omvandling av sjukhus till närsjukhus. Vi vill framhålla, att det till följd av medicinsk och teknisk utveckling redan skett en förskjutning i ansvar mot den kommunala vården, och särskilt poängtera att specialiserad vård inte kan vara ett ansvar för kommunerna.

9. Vården av sjuka äldre

Socialförvaltningen delar uppfattningen att vården av sjuka äldre är av stor betydelse för utformningen inte bara av framtidens närsjukvård utan också för övriga delar av hälso- och sjukvården. Vi vill dock erinra om att dessa medborgare har behov av insatser från båda huvudmännen, vilket gör att kommunerna och landstinget är ömsesidigt beroende av varandra.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-04-11	98	204
Arbets- och personalutskottet	2011-03-28	67	133

aprilks14d

Det räcker således inte med att en huvudman ensidigt gör en analys och beslutar om åtgärd. För att få fungerande vårdkedjor måste primärvården, den kommunala omsorgen, den öppna specialistvården och slutenvården samverka, dvs. få till stånd en vård där helhetssyn och generalistperspektiv är extra viktiga för att minimera behovet av återkommande oplanerade vårdtillfällen i slutenvården.

I kapitlet beskrivs den treåriga överenskommelse som träffats. Det kan inte nog poängteras att en fungerande samverkan måste ske på dessa områden. På så sätt kan vården byggas upp utifrån de behov och förutsättningar som de mest sjuka äldre har. Vi ser det som särskilt angeläget att landstinget och kommunerna gemensamt genomför en kvantitativ analys av multisjuka äldre i ordinärt boende enligt den modell som utvecklats av SKL.

Såväl landstinget som kommunerna har erhållit statliga stimulansmedel för satsningar på äldrevården. En del av stimulansmedlen som tilldelats kommunerna har dels använts till projekt som landstinget och kommunerna gemensamt prioriterat, dels till av den egna kommunen prioriterade områden. Socialförvaltningen invänder mot den beskrivning som årsrapporten tar upp om svårigheter att få till stånd samarbete i praktiken med kliniskt verksamma i kommunerna, trots överenskommelser i högsta ledningen. Förvaltningens uppfattning är att det har varit svårt att få till stånd samverkan med baspersonal i landstinget, trots överenskommelser i högsta ledningen.

De tänkbara utvecklingsområden som beskrivs i kapitlet sammanfaller i stort med framtida utvecklingsområden som också diskuterats i kommunerna.

10. Att förebygga sjukdom och ohälsa

Det är viktigt att öka vårdens hälsoorientering och av största vikt är att samverkan med kommunerna kommer till stånd. Sådan anser vi i stor utsträckning saknas inom de utpekade områdena tobak, droger/alkohol, fysisk aktivitet och ohälsosamma matvanor.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-04-11	98	205
Arbets- och personalutskottet	2011-03-28	67	134

aprilks14e

I kommunerna läggs stora resurser ner på folkhälsoarbete i de olika förvaltningarna. Det är av stor vikt att folkhälsoarbetet i länet bedrivs utifrån evidensbaserade metoder i framtiden, varför vi ser positivt på att ett särskilt kunskapscenter inrättas.

11. Psykisk ohälsa

Som utredningen konstaterar har framtidens närsjukvård en central roll i hälso- och sjukvårdens arbete med att förebygga psykisk ohälsa i hela befolkningen, oavsett ålder. De brister som Socialstyrelsen uppmärksammat i sin granskning gäller även i Luleåområdet. Trots framtagandet av överenskommelsen mellan landstinget och Kommunförbundet Norrbotten och de satsningar som gjorts i form av gemensamma studiedagar har ytterst marginella framsteg gjorts i samverkan mellan huvudmännen på basplanet. Speciellt otydlig är primärvårdens roll när det gäller barn i åldrarna 6-18 år. Om reell samverkan inte kommer till stånd är risken stor att Norrbus endast blir en hyllvärmare.

Det har heller inte varit möjligt trots åtskilliga försök att få till stånd en samverkan med landstinget i den familjecentral som finns i Luleå.

En stor utmaning för landstinget och kommunerna är hur barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och deras föräldrar ska få hjälp och stöd. Om inte hjälp och stöd sätts in kan detta orsaka stort lidande för den enskilde och stora kostnader för samhället.

12. Närsjukvård i teori och praktik

Socialförvaltningen har inget att invända mot den definition av närsjukvård som utredningen föreslår och ser heller inget hinder mot att kommunerna skulle kunna ansluta sig till begreppet. Närsjukvården kan då ses som den samverkansplattform som byggs upp av olika aktörer och som spänner över legala, organisatoriska och ansvarsmässiga gränser. Närsjukvården skulle också kunna komma att omfatta verksamheter som utförs av olika professionella grupper mot bakgrund av oligopol såväl i hälso- och sjukvården som den kommunala sjukvården och omsorgen.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2011-04-11	98	206
Arbets- och personalutskottet	2011-03-28	67	135

aprilks14f

Trots att utredningen ger en något mörk beskrivning av förutsättningarna för fortsatt och fördjupad samverkan menar socialförvaltningen att det viktigaste är att kunna hitta konstruktiva lösningar som gagnar alla parter. Inte minst viktigt syns detta vara ur perspektivet att annars ingen av huvudmännen på sikt klarar det grundläggande vård- och omsorgsuppdraget på ett acceptabelt sätt. Med god samverkan och tydliga ansvarsgränser mellan olika huvudmän borde närsjukvården kunna tillgodose huvuddelen av vårdbehovet hos befolkningen i länet.

Utredningen föreslår i nuläget inga organisatoriska förändringar. Mot bakgrund av att utredningen om frivilligt överförande av hemsjukvården till kommunerna inom kort kommer att lämna sitt slutbetänkande, förutsätter vi att detta kommer att vägas in under det fortsatta utredningsarbetet liksom eventuellt behov av organisatoriska förändringar.

Avslutningsvis vill vi understryka att det fortsatta arbetet, för att göra hälso- och sjukvården och den kommunala vården bättre rustade för att möta framtidens utmaningar, bör ske i samverkan mellan de båda huvudmännen.

Yrkande

Yvonne Stålnacke (S) föreslår följande tillägg under punkt 10.

Landstingens engagemang i folkhälsoarbetet ser väldigt olika ut. Det vore önskvärt att landstingets engagemang ökade i Norrbotten.

Arbets- och personalutskottets förslag

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att

- avge yttrande i enlighet med socialnämndens förslag med följande tillägg till punkt 10.

Landstingens engagemang i folkhälsoarbetet ser väldigt olika ut. Det vore önskvärt att landstingets engagemang ökade i Norrbotten.

Kommunfullmäktige

Beslutsdatum

Paragraf

Sida

Kommunstyrelsen

2011-04-11

98

206b

Arbets- och personalutskottet

aprilks14g

Yrkanden

Margareta Bladfors-Eriksson (S) och Lenita Ericson (S) yrkar bifall till arbets- och personalutskottets förslag.

Carola Lidén (C) föreslår följande tillägg som ny näst sista mening under punkt 5 i yttrandet.

Den samverkans styrgrupp som upprättats mellan de ansvariga aktörerna ska bestå av personer som har rätt att fatta beslut för sin organisation.

Kommunstyrelsens beslut**Kommunstyrelsen beslutar**

att bifalla arbets- och personalutskottets förslag till yttrande.

Reservation

Carola Lidén (C) reserverar sig mot beslutet.

Beslutsexpediering:

Socialförvaltningen, Socialförvaltningen i Bodens Kommun,